

Келісемін:
Кәсіподақ ұйымының төрайымы:
Достанбекова А.А.
«1» қыркүйек 2023-2024 о/ж

Бекітемін:
мектеп директоры:
Байкануров К.И.
«1» қыркүйек 2023-2024 о/ж

**«Айдабол ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ
оқушылары мен қызметкерлерінің ішкі еңбек тәртібінің ережелері**

I. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. «Айдабол ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ білім алушылары үшін ішкі еңбек тәртібінің ережелері Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 31 тамыздың № 385 бұйрығына және «Айдабол ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ жарғысына сәйкес білім беру деңгейлері бойынша білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларына сәйкес әзірленді.

2. Осы Ережелер білім беру үрдісінсін ұйымдастыру режимін, білім алушылар мен ата-аналардың құқықтары мен міндеттерін реттейді.

3. Білім беру ұйымының қызмет режимін ескере отырып (білім алушылар мен тәрбиеленушілердің тәулік бойы болуы, олардың белгілі бір уақытта ғана болуы, оқу сабақтарының ауысымдылығы және білім беру ұйымының өзге де жұмыс ерекшелігіне қарай) білім беру ұйымының әкімшілігі білім беру ұйымының педагог және өзге де қызметкерлердің жұмыс және демалыс уақытының режимін белгілейді.

4. Ішкі тәртіпті қамтамасыз ету мақсатында білім беру ұйымының әкімшілігі білім беру ұйымының қызметкерлерінің, сонымен қатар, білім беру ұйымының білім алушылар мен тәрбиеленушілердің білім беру саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасымен және білім беру ұйымының ішкі тәртіптемесінің Үлгі қағидалармен жүктелген міндеттерді сақтауын қамтамасыз етеді.

5. Ішкі тәртіп ережесін қолдануға қатысты барлық сұрақтар, берілген құқықтары шегінде мектеп әкімшілігімен, сондай-ақ күшіне енген заңнамалармен, кәсіподақ комитетімен бірге немесе келісіліп шешіледі.

Қысқаша мінездеме

1) Пошталық мекен-жайы: 021202 Айдабол ауылы, Ленин көшесі 19а

2) телефондар: 8(71632)29-2-47

3) Электрондық почта : aidabulskaaya_sh@mail.ru

4) Типтік ғимарат, жобалық қуаттылығы 447 оқушыға арналған. Сынып бөлмелері санитарлық-эпидемиологиялық талаптарға сай.

5) 2023-2024 оқу жылындағы сынып комплектісі: - 18

Дайындық сыныбы-2

1-4 сыныптарда – 7 сынып комплектісі

5-9 сыныптарда- 8 сынып комплектісі

10-11 сыныптарда – 3 сынып комплектісі

6) Мектепте жаңа модификациялы физика, химия және 15/1 орындық компьютер кабинеттері бар.

7) Мектеп 2 ауысымда жұмыс істейді:

I ауысым: 16 сынып-комплектісі

II ауысым: 2 сынып-комплектісі

8) Қоңырау кестесі:

№ сабақ	I ауысым	II ауысым
Линейка (дүйсенбі)	8.15 - 8.25	
1 сабақ	08.30 – 09.15	13.00 – 13.45
2 сабақ	09.20 – 10.05	14.50 – 14.35
3 сабақ	10.20 – 11.05	14.50 – 15.35
4 сабақ	11.20 – 12.05	15.40 – 16.25
5 сабақ	12.10 – 12.55	16.40 – 17.25
6 сабақ	13.00 – 13.45	17.30 – 18.15
7 сабақ	13.50 – 14.35	
8 сабақ	14.40 – 15.25	

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамыздағы № ҚР ДСМ-76 бұйрығының, 2023-2024 оқу жылына арналған нұсқаулық – әдістемелік хаттың негізінде 1-сынып балаларының бейімделу кезеңін жеңілдету үшін оқу жүктемесі біртіндеп күрделене түседі, яғни оқу жүктемесін біртіндеп арттыра отырып, «сатылы» сабақ режимі қолданылады: Санитариялық қағидаларға сәйкес көздерге арналған дене шынықтыру және гимнастика сабақтарын қолдана отырып қыркүйекте – 35 минуттан үш сабақ, қазан айынан бастап 45 минуттан болады.

Қысқы уақытта және төтенше жағдайларда сабақтардың ауысымы мен қоңыраулар кестесінде өзгерістер болуы мүмкін.

Жұмыс күндері:

1. Мектепалды даярлық пен 1 – 11 сыныптарда 5 күндік жұмыс күні.
2. Оқу жылы барысындағы демалыстар:
 - 1) 1 – 11 сыныптарда: күзгі демалыс -7 күн (2023 жылдың 30 қазаннан – 5 қарашаны қоса алғанда), қысқы демалыс - 10 күн (2023 жылдың 29 желтоқсаннан 2024 жылдың 7 қаңтарды қоса алғанда), көктемгі демалыс - 11 күн (2024 жылғы 21 наурыздан 31 наурызды қоса алғанда);
 - 2) Мектепалды даярлық сыныптары мен 1 сыныптарда: 7 күн (2022 жылдың 5 – 11 ақпанды қоса алғанда) қосымша демалыс беріледі.
 - 3) Мереке күндеріне сәйкес келген сабақтар, сабақ кестесінде көрсетілген, қайталауға берілген сағаттардың есебінен, оқу пәндерінің мазмұнына кіріктіру арқылы келесі жұмыс күндеріне ауыстырылады.

II. Балаларды мектепке қабылдау және босату тәртібі.

1. Балаларды қабылдау тәртібі "Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 12 қазандағы №564 бұйрығымен бекітілген Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларына және білім беру ұйымдарына балаларды қабылдауды реттейтін басқа да нормативтік құжаттарға" сәйкес жүргізіледі.

2. Балаларды мектепке қабылдау "электрондық үкімет" www.egov.kz веб-порталы арқылы жүзеге асырылады:

- 1) өтініш;
- 2) жеке басын куәландыратын құжаттың түпнұсқасы (сәйкестендіру үшін қажет);
- 3) денсаулық жағдайы туралы анықтама (№063/у нысаны) және № 026/у-3 нысаны "баланың денсаулық паспорты";
- 4) баланың 3x4 см көлеміндегі 2 дана фотосуреті.

3. Мемлекеттік қызметті алу үшін құжаттарды тапсыру кезінде мемлекеттік қызметті алушыға құжаттардың қабылданғаны туралы қолхат және орта білім беру ұйымына қабылдау туралы хабарлама беріледі онда:

- 1) өтінішті қабылдау нөмірі және уақыты;
- 2) құжаттардың саны мен атауы;
- 3) құжаттарды қабылдаушы жауапты тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты.

4. Қызмет көрсету нәтижесін жеткізу тәсілі:

білім беру ұйымдарына өтініш берушінің жеке қатысуы арқылы.

5. Бастауыш білім беру ұйымының бірінші сыныбына баратын балалардың заңды өкілдерінен өтініш қабылдау ағымдағы жылдың 1 сәуір мен 31 тамызы аралығында жүргізіледі.

6. Оқушылар 10 сыныпқа келесі құжаттар негізінде қабылданады:

-Ата-анасының өтініші;

-Негізгі орта білім деңгейі туралы мемлекеттік үлгідегі куәлік (қосымшасымен) негізінде жүзеге асырылады.

7. Ата-аналары өтініш берген кезде, ата-аналық құқығын растайтын құжаттарын көрсетуі тиіс.

8. Білім алушыларға және білім алушылардың заңды өкілдеріне жалпы орта білім беру ұйымына қабылдағанда:

- «Айдабол ауылының ЖОББМ» КММ Жарғысымен;

- Білім беру қызметін жүргізу құқығына берілетін лицензия және оның қосымшасымен;
 - жалпы орта білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымына қабылдау тәртібімен;
 - білім беру ұйымының қызметін реттейтін басқа құжаттарымен танысуға мүмкіндік беріледі.
9. Білім алушылар қатарына қабылдау білім беру ұйымының басшысының бұйрығы негізінде жүргізіледі. Баланы мектепке қабылдау туралы бұйрық шыққаннан кейін, оқушы алфавиттік кітапқа тіркеледі.
10. Білім алушыларды мектептен шығару "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген негіздер бойынша ғана жүзеге асырылады.
11. Басқа білім беру мекемесіне ауысуына байланысты білім алушы оқудан шығарылған кезде міндетті жалпы орта білім туралы заңнаманың сақталуын бақылауды жүзеге асыру мақсатында білім алушының ата-анасы білім беру ұйымына келгені туралы талон ұсынады.

III. МЕКТЕП ФОРМАСЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

1. Оқу формасы оқу-іскерлік атмосфераны сақтау тәсілдерінің бірі ретінде оқу процесінің қажетті құрамдас бөлігі болып табылады. Мектептегі жалпы тәртіп пен тәртіпті сақтау, білім алушылар арасындағы әлеуметтік, мүліктік және діни айырмашылық белгілерін жою – мектеп формасының негізгі функциялары.
2. Білім алушылардың киім стилі - іскерлік, классикалық, қатаң.
3. Қыздарға (қыздарға) арналған мектеп формасы: көйлек, алжапқыш. (қара, көк, ақ түсті). Төмен температура кезінде жылы киім киюге рұқсат етіледі (жемпір, куртка, жемпір, пуловер, жемпір).
Ұлдарға (ұлдарға) арналған мектеп формасы):
 - * қара, көк түсті классикалық костюм (пиджак, шалбар) ;
 - * көгілдір, ақ түсті көйлек (бір түсті);Төмен температуралық режим кезінде пиджак пен галстук салынған жейдеге қосымша жылы киім (жилет, жеңсіз қалпақ, пуловер) киіп жүруге рұқсат етіледі.
4. Дене шынықтыру, еңбек сабақтарында білім алушылар арнайы нысанда және аяқ киіммен айналысады.
5. ТЖ және форс-мажор жағдайларында шектеу іс-шараларын алып тастағанға, төтенше жағдайдың, форс-мажор мән-жайларының қолданысы тоқтатылғанға дейін іскерлік, классикалық стильде ыңғайлы киіммен сабаққа қатысуға жол беріледі.

IV. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ СЫРТҚЫ КЕЛБЕТІНЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

1. Оқушының сыртқы келбетін құрудың жалпы принциптері дәлдік, ұқыптылық, ұстамдылық болып табылады. Сыртқы түрі іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі және күрделі бөлшектерді болдырмауы керек.
2. Барлық білім алушылар үшін ұқыпты іскерлік шаш үлгісі міндетті:
 - * қыздарда ұзын және орташа ұзындықтағы шаштар жиналып, қатайтылады (бос шашқа жол берілмейді)
 - * ұлдарда классикалық қысқа шаштар бар (ұзын шашқа жол берілмейді).
3. Ашық макияж және маникюр, пирсинг рұқсат етілмейді.
4. Бас киімдер киюге рұқсат етілмейді (хиджаб, орамалдар, тақиялар).
5. Әшекейлерді (моншақтар, брошьтар, сақиналар және т.б.) пайдалануға рұқсат етілмейді.
6. Ауыстырылатын аяқ киімнің болуы ауа-райы жағдайымен анықталады. Ауыстырылатын аяқ киім таза болуы керек.
7. Білім алушының киімі таза, үтіктелген болуы тиіс.

V. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ МІНЕЗ – ҚҰЛҚЫНЫҢ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. Білім алушылар мектепке сабақ басталардан 15-20 минут бұрын келуі тиіс.
2. Білім алушылар сыртқы киімді киім ілгіште қалдырады.
3. Білім алушылардың кешігуін кезекші әкімші немесе мұғалім білім алушылардың күнделіктеріне тіркейді.
4. Сабаққа кешігуге болмайды. Сабаққа жүйелі түрде кешігіп келген білім алушылар әкімшілікке түсініктеме жазу үшін шақырылады, білім алушылардың ата-аналары осы бұзушылықтар туралы хабардар етіледі.
5. Бірінші сабақтың алдында және үзіліс кезінде оқушылар кабинетте өз орындарына отырады және сабаққа қажетті оқу құралдарын дайындайды

6. Сабақта білім алушыда пән бойынша жұмыс дәптері; тиісті Оқулық немесе оқу құралы, карталар, атластар, осы сабаққа қажетті жазу және сызу керек-жарақтары болуы тиіс. Сабаққа қажетті оқу құралдарының болуын мұғалім анықтайды.
7. Сабаққа оқу сабағына арналмаған заттарды әкелуге болмайды
8. Оқушылар күнделік пен дәптерді мұғалімге көрсетуге міндетті
9. Оқушылар сабаққа міндетті түрде үй тапсырмасымен келеді.
10. Мұғалім кабинетке кірген кезде оқушылар орындарынан тұрады.
11. Жауап беру үшін шақырылған кезде оқушы тақтаға шығады, мұғалім баллдар мен түсініктемелерді <https://kundelik.kz/>. электронды журналға толтырады Орыннан жауап беру тәртібін мұғалім анықтайды. Жауап беру кезінде оқушы қатты сөйлеуі керек, анық, асықпай, өз ойларын нақты тұжырымдауға тырысуы керек.
12. Сабақтарда көшіріп алу мен тұспалдауға тыйым салынады, өйткені олар сабақтың барысына және оқу материалын сапалы игеруге кедергі келтіреді.
13. Сұрақ қоюға немесе жауап бергісі келетін оқушылар қолдарын көтеруі керек. Қандай да бір өзге тәсілмен тырысып өздеріне назар аударту мүмкін емес.
14. Оқушылар мұғалімнің түсіндірмелері мен сыныптастарының жауаптарын мұқият тыңдауға, шу шығармауға, сөйлеспеуге, алаңдамауға, сыртқы істермен айналыспауға міндетті.
15. Білім алушылар барлық үй тапсырмаларын күнделікке толық және анық жазады.
16. Партада отырып, білім алушылар өз денсаулығын сақтау мақсатында өз қалпын, басын иуін қадағалайды.
17. Сабақтың барысын бұзатын әрекеттерге жол берілмейді және өрескел тәртіптік бұзушылық болып саналады. Бұған кінәлілерді мектеп әкімшілігі тәртіптік жауапкершілікке тартады.
18. Өз іс-әрекеттерімен оқу процесін үзетін, сабақты өткізуге белсенді түрде кедергі келтіретін білім алушыларды мұғалім тиісті жұмысты жүргізу үшін кезекші әкімшіге жібереді.
19. Білім алушыларға сабақтан өз еркімен кетуге рұқсат етілмейді. Қажет болған жағдайда оқу кабинетінен шығуға мұғалім рұқсат береді.
20. Сабақты аяқтау туралы қоңырау мұғалімге беріледі. Тек мұғалім сабақтың аяқталғаны туралы хабарлайды және оқу кабинетінен кетуге рұқсат береді. Кетер алдында білім алушылар оқу орындарын ретке келтіреді.
21. Білім алушылардың оқу процесі барысында мектептен шығуына сынып жетекшісінің немесе кезекші әкімшінің рұқсатымен ғана жол беріледі.
22. Білім алушылар сабақтан тыс іс-шаралар жоспарында көзделген жағдайларды қоспағанда, сабақ аяқталғаннан кейін 20 минут ішінде мектепті тастап кетеді.
23. Сабақтар өткізіп алған жағдайда білім алушылар сынып жетекшісіне ақталу құжаттарын (медициналық анықтаманы, ата-анасының хабарламасын) ұсынуы тиіс.
24. Сабақты өткізу білім алушыны оқу материалын өз бетінше оқудан босатпайды.
25. Оқу сабақтарынан белгілі бір мерзімге босату оқушының ата-анасының бірінің өтініші негізінде мүмкін болады, ол алдын-ала (бір аптадан кешіктірмей) мектеп директорының атына беріледі. Бұл жағдайда өткізіп алған оқу сабақтары білім алушының өзіндік жұмысымен өтелуі тиіс.
26. Оқу процесінде жеке ұялы байланыс құралдарын (ұялы телефондар, смартфондар және т.б.) пайдалануға тыйым салынады. Жеке ұялы байланыс құралдарын пайдалану тиісті ережелермен реттеледі.
27. Білім алушыларға мекеменің үй-жайларында сағыз шайнауға рұқсат етілмейді.
28. Мектепте бөгде адамдардың болуы кезекші әкімшінің рұқсатымен ғана мүмкін болады.
29. Білім алушыларға тыйым салынады:
 - * спирттік ішімдіктерді, темекі өнімдерін, есірткі және улы заттарды әкелуге, беруге және пайдалануға;;
 - * қарым-қатынасты анықтау үшін физикалық күш қолдану, қауіп-қатермен бірге заңсыз талаптар қою (бопсалау), сондай-ақ бір-бірін итеру, заттарды лақтыру, әдепсіз қимылдар мен шу шығару;
 - * айналасындағыларға, өз өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін кез келген іс-әрекетті, сондай-ақ мектеп мүлкіне зиян келтіруі мүмкін іс-әрекеттерді жасауға;;
 - * дөрекі сөздер мен әдепсіз сөздерді қолдануға;

- * сіріңкелер, оттықтар, тесетін және кесетін заттар, газ баллондары, қару (соның ішінде газды, пневматикалық немесе имитациялық), оқ-дәрілер, электрошокерлер, пиротехникалық құралдарды әкелуге;
- * мектеп ғимаратында және оның аумағында темекі шегуге, қоқыс тастауға;
- * оқу сабақтары кезінде мектеп дәліздерінде болу;
- * сатылар мен қабаттарда жүгіру, қоңырау кезінде басқа білім алушылардың демалуына кедергі жасау, жарақаттануға және мүліктің бүлінуіне әкелетін іс-әрекеттер жасауға.

VI. ТӘРТІПТІК БҰЗУШЫЛЫҚТАР

1. Білім алушылардың мінез-құлқының жалпы қағидаларын бұзатын әрекеттер тәртіптік бұзушылықтар болып есептеледі.
2. Тәртіпті өрескел бұзу деп ауыр зардаптарға әкеп соқтырған немесе іс жүзінде әкелуі мүмкін деп танылады:
 - * оқушылар мен тәрбиеленушілердің, мектеп қызметкерлерінің немесе келушілердің өмірі мен денсаулығына зиян келтіру;
 - * мектеп мүлкіне, оқушылардың, қызметкерлердің немесе мектеп келушілерінің мүлкіне зиян келтіру;
 - * білім беру мекемесі ретінде мектеп жұмысының бұзылуы, оқу процесінің бұзылуы.
3. Білім алушының ішкі тәртіп қағидаларын бұзғаны үшін оған мынадай тәртіптік ықпал ету шаралары қолданылады:
 - * білім алушының мінез-құлқы туралы ата-аналарды хабардар ету;
 - * ата-аналарды мектепке жол берілмейтін мінез-құлықтың жолын кесу туралы шешім қабылдау үшін шақыру;
 - * материалдық залалды ата-аналар қаражаты есебінен өтеу;
 - * білім алушыны және оның ата-анасын педагогикалық кеңес отырысына, әкімшілік кеңеске шақыру;
4. Қазақстан Республикасының заңын бұзған жағдайда оқушылар мен олардың ата-аналары әкімшілік және қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін.

VII. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

1. "Айдабол ауылының ЖОББМ" КММ-нің білім алушылары:
 - * оқушылардың психофизикалық даму ерекшеліктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып, оқу үшін жағдай жасау, оның ішінде әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық көмек, тегін психологиялық-медициналық-педагогикалық түзету алу;
 - * адамның қадір-қасиетін құрметтеу, физикалық және психикалық зорлық-зомбылықтың барлық түрлерінен қорғау, жеке адамды қорлау, өмір мен денсаулықты қорғау;
 - * өз көзқарастары мен сенімдерін еркін білдіру;
 - * жоғары органдар белгілеген мерзімдерге сәйкес демалыс;
 - * білім туралы заңнамада белгіленген тәртіппен оқытудың басқа нысаны және білім алу нысаны бойынша білім алуға ауысу;
 - * тиісті деңгейдегі білім беру бағдарламасын іске асыратын басқа білім беру ұйымына ауыстыру;
 - * Жарғыда және оқушылардың өзін-өзі басқару туралы ережесінде белгіленген тәртіпте мектепті басқаруға қатысу;
 - * мектеп жарғысымен, білім беру қызметін жүзеге асыруға арналған лицензиямен, ұйым қызметін реттейтін құжаттармен танысу;
 - * оқулықтарды, оқу құралдарын, оқыту және тәрбиелеу құралдарын, кітапхана-ақпараттық ресурстарды, ұйымның оқу базасын тегін пайдалану;
 - * белгіленген тәртіпте ұйымның инфрақұрылымын пайдалану;
 - * конкурстарға, олимпиадаларға, көрмелерге, байқауларға, спорттық іс-шараларға және басқа да бұқаралық іс-шараларға қатысуды қоса алғанда, өзінің шығармашылық қабілеттері мен қызығушылықтарын дамыту;
 - * оқу, спорт, қоғамдық, ғылыми, шығармашылық, қызметтегі табыстары үшін көтермелеу;
 - * қоршаған темекі түтінінсіз өмір сүрудің қолайлы ортасы және қоршаған темекі түтінінің әсерінен және темекі тұтынудың салдарынан денсаулықты қорғау;
 - * оқу-тәрбие жұмысының жоспарына сәйкес ұйымдар өткізетін іс-шараларға қатысу;
 - * іскерлік киім стиліне сәйкес келетін сағаттар, аксессуарлар және қарапайым ақылды әшекейлер кию;

* білім беру қатынастарына қатысушылар арасындағы қақтығыстарды реттеу бойынша татуласу қызметіне жүгіну.

2. "Айдабол ауылының ЖОББМ" КММ-нің білім алушылары:

* ішкі тәртіп ережелерін, бірлесіп басқару органдарының шешімдерін және мектеп директорының бұйрықтарын сақтауға • ;

* басқа білім алушылардың, мектеп қызметкерлерінің құқықтарын, ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге, олардың мүдделеріне нұқсан келтірмеуге, кіші балаларға көмектесуге;

* тәртіпті болу, мектепте және одан тыс жерлерде қоғамдық тәртіпті сақтау, мектеп формасына қойылатын талаптарды орындау;

* оқуға саналы түрде қарауға, сабақтарға және басқа да сабақтарға уақтылы келуге, жұмыс орнында тәртіпті сақтауға, сабақтарды өткізіп алған жағдайда тиісті құжаттарды ұсынуға;

* мектеп мүлкін сақтауға, басқа адамдардың еңбек нәтижелеріне, жасыл желектерге ұқыпты қарауға;

* электр қуатын, суды, химиялық заттарды және басқа материалдарды үнемді пайдаланыңыз;

* ішкі тәртіп ережелерін орындау бойынша ұйым қызметкерлерінің талаптарын орындау;

* өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша еңбекке қатысу, сынып және мектеп бойынша кезекшілердің міндеттерін орындау. Мектеп бойынша кезекшілік сабақ басталғанға дейін 30 минут бұрын басталады және сабақ аяқталғаннан кейін 20 минуттан кешіктірілмей аяқталады.

VIII. АТА-АНАЛАРДЫҢ (ЗАҢДЫ ӨКІЛДЕРДІҢ) ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

1. Ата-аналардың (заңды өкілдердің) құқығы бар:

* балалардың заңды құқықтары мен мүдделерін қорғау;

* ҚР қолданыстағы заңнамасына және мектеп Жарғысына сәйкес мектепті басқаруға қатысу;

* мектеп Жарғысымен және білім беру үдерісін ұйымдастыруды регламенттейтін басқа да құқық белгілейтін және нормативтік құжаттармен, оның ішінде осы Қағидалармен танысу;

* білім беру процесінің барысымен және мазмұнымен, баланың үлгерімінің жай-күйімен және нәтижелерімен танысу;

* оқу нысанын таңдау (экстернат, үйде оқыту) немесе педагогикалық кеңестің келісімі бойынша және Жарғыға сәйкес осы нысандарды біріктіру;

* мектеп ұсынатын қосымша білім беру қызметтерін таңдаңыз;

* сабақтарға және оқу және оқудан тыс қызметтің басқа түрлеріне қатысуға (әкімшілік пен оқытушылардың келісімімен);;

* қолданыстағы заңнама шеңберінде мектепті, сыныпты ерікті негізде дамыту үшін қайырымдылық ретінде материалдық көмек көрсету;

* мектеп жарғысының және осы Ереженің орындалуын талап етуге.

2. Ата-аналар (заңды өкілдер) міндетті:

* өз балаларының тәрбиесіне жауапты болу, олардың жалпы орта білім алуы үшін қажетті жағдайлар жасау, білім алушылардың сабаққа қатысуын үнемі бақылау;

* мектепке бала туралы қажетті ақпаратты уақтылы ұсыну, оның сабақта болмау себептері туралы хабарлау;

* баланы табысты оқыту және тәрбиелеу үшін қажетті құралдармен, оның ішінде спорттық формамен, ауысымдық аяқ киіммен, еңбекке баулу формасымен қамтамасыз етуге жауапты болу;

* сынып және жалпы мектептік ата-аналар жиналысына қатысу, мектепке педагогтардың, әкімшіліктің шақыруымен келу;

* баланың мектеп мүлкіне келтірген залалын өтеу;

* ұйым қызметкерлерінің еңбегі мен құқықтарын құрметтеу, олардың беделін сақтау;

* қолданыстағы заңнама нормаларын, мектеп жарғысының және осы Қағидалардың талаптарын орындау.

IX. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ҚАБЫЛДАУ, АУЫСТЫРУ ЖӘНЕ ЖҰМЫСТАН БОСАТУ ТӘРТІБІ.

1. Қызметкерлер өздерінің еңбек ету құқығын осы мектепте жұмыс істеу туралы еңбек шартын жасасу арқылы жүзеге асырады.

2. Қызметкер мен мекеме арасындағы еңбек шарты жазбаша түрде жасалады. Жұмысқа қабылдау мектеп директорының бұйрығымен ресімделеді. Шарттың талаптары еңбек заңнамасымен кепілдендірілген талаптардан нашар болуы мүмкін емес.

3. Жұмысқа қабылдау және еңбек шартын жасасу кезінде оқуға түсуші мынадай құжаттарды ұсынады:

паспорт немесе жеке куәлік; еңбек кітапшасы (шарт бойынша жұмысқа алғаш рет кіретін адамдар үшін – жұмыспен қамту орны бойынша берілген соңғы жұмысы туралы анықтама, ал қарулы күштер қатарынан босатылған адамдар үшін-әскери билет); білімі және кәсіптік даярлығы туралы құжаттар; тұрғылықты жері бойынша емхана беретін мектепте жұмыс істеу үшін денсаулық жағдайы бойынша қарсы көрсетілімдерінің жоқтығы туралы медициналық қорытынды, сондай-ақ жұмысқа қабылдау кезінде заңда айқындалған басқа да; кәсіподақ ұйымына мүшелігі туралы өтініш, ал ол болмаған жағдайда ол "Айдабол ауылының ЖОББ" КММ-нің кәсіподақ ұйымының мүшесі болып есептелсін. Қызметкердің сотталмағандығы туралы ХҚКО-дан анықтама.

4. Қоса атқаратын жұмысқа кіретін адамдар еңбек кітапшасының орнына лауазымы мен жұмыс кестесі көрсетілген негізгі жұмыс орнынан анықтама ұсынады. Қосымша қызметкерлер, жұмыс өтіліне байланысты белгіленетін БКО разряды, негізгі жұмыс орны бойынша әкімшілік куәландырған еңбек кітапшасынан үзінді көшірме.

5. Қызметкерді белгіленген тәртіппен басқа жұмысқа қабылдаған немесе ауыстырған кезде әкімшілік оны мынадай құжаттармен таныстыруға міндетті:

мекеменің жарғысымен; ұжымдық еңбек шартымен; ішкі еңбек тәртібі қағидаларымен; мектептің жұмыс режимімен; лауазымдық талаптармен (нұсқаулықтармен); еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі жөніндегі бұйрықтармен белгіленеді. "Қорғау және қауіпсіздік бойынша алғашқы нұсқама журналына" жаза отырып, еңбекті қорғау бойынша алғашқы нұсқама өткізу, сондай-ақ еңбек жағдайлары туралы хабардар ету.

6. Еңбек шартын тоқтату заңдарда көзделген негіздер бойынша ғана орын алуы мүмкін.

7. Бес күннен артық жұмыс істеген барлық қызметкерлерге белгіленген тәртіппен еңбек кітапшалары толтырылады. Қызметкерлердің еңбек кітапшалары мектепте қатаң есептілік нысандары ретінде сақталады.

8. Әрбір қызметкерге жеке іс жүргізіледі, ол кадрларды есепке алу жөніндегі жеке парақтан, өмірбаяннан, білімі, біліктілігі, кәсіптік даярлығы туралы құжаттардың көшірмелерінен тұрады; медициналық кітапша толтырылады, онда мектепте жұмыс істеу үшін денсаулық жағдайы бойынша қарсы көрсетілімдердің жоқтығы туралы қорытынды болуы тиіс; тағайындау, ауыстыру, көтермелеу және жұмыстан шығару туралы бұйрықтардың үзінділері. Қызметкер жұмыстан босатылғаннан кейін оның жеке ісі мектепте қалады.

9. Қызметкерді басқа жұмысқа ауыстыру заң қызметкердің келісімінсіз өндірістік қажеттілік бойынша, уақытша болмаған қызметкерді алмастыру үшін және тоқтап қалуға, оның ішінде ішінара жұмыс істеуге байланысты уақытша ауыстыруға жол берген жағдайларды қоспағанда, оның келісімімен ғана жүргізіледі.

10. Мектептің жұмысын ұйымдастырудағы және мектептегі еңбекті ұйымдастырудағы өзгерістерге байланысты (сыныптар санының, оқу жоспарының, мектептің жұмыс режимінің өзгеруі, оқыту мен тәрбиелеудің жаңа нысандарын енгізу және т.б.), сол лауазымда, мамандықта, біліктілікте жұмыс істеген кезде қызметкердің елеулі еңбек жағдайларын өзгертуге: жүйе мен еңбекке ақы төлеу, жеңілдіктер, жұмыс режимі, оқу жүктемесі көлемінің өзгеруі, оның ішінде толық емес жұмыс уақытын белгілеу немесе алып тастау, жұмыстың қосымша түрлерін (сынып жетекшілігі, кабинетті, шеберханалар), кәсіптердің үйлесуі, сондай-ақ басқа да маңызды еңбек жағдайларының өзгеруі.

Қызметкер өз еңбегінің елеулі жағдайларының өзгеруі туралы кемінде бір ай бұрын хабардар етілуге тиіс. Егер бұрынғы маңызды еңбек жағдайларын сақтау мүмкін болмаса және қызметкер жұмысты жаңа жағдайда жалғастыруға келіспесе, онда еңбек шарты тоқтатылады.

11. Еңбек туралы заңнамаға сәйкес белгілі бір мерзімге еңбек шартын жасасқан қызметкерлер, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, мұндай шартты мерзімінен бұрын бұза алмайды.

12. а) штаттың немесе қызметкерлер санының қысқаруына байланысты не атқаратын лауазымына сәйкес келмеуіне байланысты жұмыстан шығаруға босатылатын қызметкерді оның келісімімен басқа жұмысқа ауыстыру мүмкін болмаған жағдайда жол беріледі.

б) Еңбек міндеттерін дәлелді себептерсіз бірнеше рет орындамағаны үшін жұмыстан шығару; жұмыс күні ішінде дәлелді себептерсіз жұмыста үш сағаттан артық болмауы немесе болмауы; жұмысқа мас күйінде, сондай-ақ есірткіден немесе уытқұмарлықтан мас күйінде келуі; тәрбие функцияларын орындайтын қызметкер осы жұмысты жалғастырумен сыйыспайтын өнегесіз әрекет жасауы; жұмыстан босатылатын қызметкердің жасаған теріс

қылығында кінәсі дәлелденген жағдайда, мектептің сайланбалы кәсіподақ органының келісімінсіз жүргізіледі.

13. Жұмыстан босатылған күні мектеп әкімшілігі қызметкерге тиісті түрде ресімделген еңбек кітапшасын, сондай-ақ аттестаттаудан өткені туралы құжатты береді. Жұмыстан шығу себебі туралы жазба еңбек кітапшасына заңнаманың тұжырымдарына және заңның бабы мен тармағына сілтеме жасауға сәйкес енгізіледі. Заң жеңілдіктер мен артықшылықтар беруді байланыстыратын мән-жайлар бойынша жұмыстан босатылған кезде осы мән-жайлар көрсетіле отырып, еңбек кітапшасына жазба енгізіледі.

X. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ МІНДЕТТЕРІ.

1. Мектеп қызметкерлері міндетті:

- а) адал жұмыс істеу, режимді, мектеп жарғысының талаптарын және ішкі еңбек тәртібі ережелерін қатаң сақтау, еңбек тәртібін сақтау: Жұмысқа уақытында келу, белгіленген жұмыс уақытының ұзақтығын сақтау, әкімшіліктің бұйрықтарын уақтылы және дәл орындау;
 - б) жүйелі түрде, кемінде бес жылда бір рет кәсіби біліктілігін арттыруға міндетті;
 - в) мектепте де, мектептен тыс жерде де мінез-құлық пен моральдық парызды орындауда үлгі болу;
 - г) тиісті қағидалар мен нұсқаулықтарда көзделген қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі жөніндегі талаптарды толық сақтауға; жарақаттанудың барлық жағдайлары туралы әкімшілікке дереу хабарлауға міндетті;
 - д) қоғамдық меншікті сақтау және оқушылардың мемлекеттік мүлікке ұқыпты қарауын тәрбиелеу;
 - е) жыл сайын заңда белгіленген мерзімде медициналық тексеруден өтуге міндетті;
2. Жұмыс орнын, жиһазды, жабдық пен құрылғыларды жарамды және ұқыпты күйде ұстау, мектеп үй-жайларында тазалықты сақтау.
3. Мектеп мүлкін сақтау, материалдарды ұқыпты пайдалану, электр энергиясын, жылу мен суды ұтымды пайдалану.
4. Белгіленген құжаттаманы уақтылы толтыру және ұқыпты жүргізу.
5. Кесте бойынша сабақ басталардан 15 минут бұрын жұмысқа келіңіз.
6. Әрбір қызметкер өз лауазымы, мамандығы және біліктілігі бойынша орындайтын нақты функционалдық міндеттердің ауқымы біліктілік сипаттамалары, тарифтеу анықтамалары және нормативтік құжаттар негізінде мектеп директоры бекіткен лауазымдық нұсқаулықтармен айқындалады.
7. Педагог қызметкерлер білім алушылардың өмірі мен денсаулығы үшін білім беру процесі кезінде ғана емес, сондай-ақ сабақтар басталғанға дейін 15 минут және сабақтар, басқа да іс-шаралар аяқталғаннан кейін 15 минут бұрын, білім алушылар осы уақыт аралығында мектеп қабырғасында немесе аумағында болған жағдайда жауапты болады.

XI. ӘКІМШІЛІКТІҢ МІНДЕТТЕРІ.

Мектеп әкімшілігі міндетті:

1. Мектеп мұғалімдері мен басқа да қызметкерлердің еңбегін ұйымдастыруға, әр қызметкерге белгілі жұмыс орнын бекітуге, жұмыс және сабақ кестесімен уақытылы таныстыруға, педагог қызметкерлерді еңбек демалысына шықпай тұрып, келесі оқу жылына арналған оқу жүктемесімен таныстыруға.
2. Еңбек пен оқудың, денсаулық қауіпсіздігінің шарттарымен, бөлмелердің, жылудың, жарық құралдарының, желдеткіштердің дұрыс жағдайымен, керек-жарақтармен және басқа да құралдармен, жұмысқа қажетті материалдардың барлығымен қамтамасыз етуге.
3. Сабаққа қатысу және сабақты талдау барысы, әкімшілік бақылау жұмыстарын жүргізу және т.б. сабақ кестесін сақтау, оқу бағдарламаларын, жоспарларын, күнтізбелік кестені орындау арқылы білім беру сапасына қадағалау жүргізуге.
4. Мектеп жұмысын жақсартуға бағытталған қызметкерлердің ұсыныстарын уақытында қарастырып, қолдау көрсетуге және көтермелеуге;
5. Белгіленген мерзімде еңбекақы беруге, қызметкерлердің еңбек жағдайының сақталуына және еңбекақы қорының жұмсалыуына бақылау жүргізуді жүйелі қамтамасыз етуге;
6. Оқу және еңбек тәртібін қамту бойынша шара қолдану.
7. Еңбек туралы заңнаманы сақтауға, оқушылар мен қызметкерлердің еңбек жағдайын жақсартуға, барлық жұмыс орындары мен демалыс орындарын тиісті санитарлық-

техникалық жабдықтармен қамтамасыз етуге, еңбекті қорғау ережелеріне, техникалық қауіпсіздік және санитарлық ережелеріне сәйкес еңбек жағдайын жасауға.

8. Қызметкерлер мен оқушылардың барлық техникалық қауіпсіздік, өрт қауіпсіздігі, санитария мен гигиена талаптары мен нұсқаулықтары бойынша білімдері мен есте сақтауларын үнемі қадағалауға.

9. Жарақаттанудың, қызметкерлер мен оқушылардың кәсіби және басқа ауруларын алдын алу бойынша қажетті шаралар қолдануға.

10. Ағымдағы жылдың 1 маусымына дейін бекітілген кестеге сәйкес барлық қызметкерлерге уақытылы еңбек демалыс беруге, демалыс немесе мейрам күндері жұмыста болған күні үшін, жұмыстан тыс уақытта кезекші болғаны үшін басқа демалыс күнін беруге.

11. Педагогтардың және басқа қызметкерлердің біліктілігін жүйелі арттыруын қамтамасыз етуге.